



Szczecin, dnia 12 lutego 2018 r.

**Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Szczecinie**

WK.0913.1351.36.K.2017

***Pan
Janusz Bojkowski
Wójt Gminy Postomino***

Informuję, że działając na podstawie art. 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych¹, w okresie od 28 sierpnia do 26 października 2017 r. Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie przeprowadziła kontrolę kompleksową, wraz z czynnościami uzupełniającymi w dniach od 20 do 24 listopada 2017 r., w zakresie gospodarki finansowej Gminy Postomino za lata 2013-2016, wybranych zagadnień za okres sprzed 2013 r. oraz występujących w roku 2017.

Protokół kontroli został podpisany i przekazany Panu w dniu 28 listopada 2017 r.

Wyniki ostatniej kontroli potwierdzają wyeliminowanie wszystkich nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie poprzedniej kontroli kompleksowej i wymienionych w piśmie z dnia 2 stycznia 2014 r. (WK.0913.1135.34.K.2013) Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie.

Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów, ich wadliwej interpretacji oraz niewystarczającego działania procedur wewnętrznej kontroli finansowej. Wykazane uchybienia i nieprawidłowości wystąpiły w następujących obszarach działalności:

I. W zakresie gospodarki finansowej i spraw budżetowych

1. W uchwale zmieniającej Wieloletnią Prognozę Finansową na lata 2016-2027² przyjęto planowane wielkości rozchodów na spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek podlegających ustawowym wyłączeniom z limitu spłaty zobowiązań, o których mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych³, w roku 2018 w wartości 5 923 098,00 zł, zamiast w wartości 3 943 098,00 zł (różnica 1 980 000,00 zł). Powyższe świadczy o braku realistyczności ww. prognozy, wymaganej art. 226 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Wskutek przyjęcia nierzetelnych danych planowane wskaźniki spłaty zobowiązań nie przekroczyły wskaźników dopuszczal-

¹ ustawa z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561)

² uchwała Nr XXV/260/16 Rady Gminy z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Postomino na lata 2016 - 2027

³ ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870)

nych. Projekt ww. dokumentu planistycznego sporządziła Skarbnik, a odpowiedzialność za wskazane nieprawidłowości ponosi Wójt – str. 153 i 154 protokołu kontroli.

2. W jednostkowych Rb-Z kwartalnych sprawozdaniach o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych Gminy wykazano dane niezgodne z danymi wynikającymi z posiadanych dokumentów źródłowych:

a) wg stanu na koniec IV kwartału 2016 r. :

- wymagalne zobowiązania (wiersz E.4.2) wykazano w kwocie 0,00 zł, zamiast wysokości 5 405,98 zł,
- zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji (wiersz F1) wykazano w kwocie 150 000,00 zł, zamiast w wysokości 144 000,00 zł (różnica 6 000,00 zł),

b) wg stanu na koniec II kwartału 2017 r. zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji (wiersz F1) wykazano w kwocie 111 600,00 zł, zamiast w wysokości 57 600,00 zł (różnica 54 000,00 zł),

co było sprzeczne z § 10 ust. 4 w zw. z art. 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁴. Projekt sprawozdania przygotowała Skarbnik, a odpowiedzialność za wskazane nieprawidłowości ponosi Wójt – str. 45 i 139-142 protokołu kontroli.

3. Nie przestrzegano zasady dokonywania wydatków publicznych w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, określonej w art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, gdyż odpis na rzecz Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej w Szczecinie za I, II, III i IV kwartał 2016 r. w łącznej kwocie 25 166,64 zł odprowadzono w okresie od 26 do 63 dni zamiast 21 dni po upływie terminu, określonego w art. 35 ust. 2 ustawy o izbach rolniczych⁵. Za wskazaną nieprawidłowość odpowiedzialność ponosi Inspektor ds. księgowości podatkowej, a z nadzoru Skarbnik – str. 45 i 46 protokołu kontroli.

II. W zakresie podatków i opłat oraz ich egzekucji

1. Do października 2017 r. Rada Gminy Postomino nie wskazała przystanków komunikacyjnych i dworców, których właścicielem lub zarządzającym jest jednostka samorządu terytorialnego, udostępnionych dla operatorów i przewoźników oraz nie określiła warunków i zasad korzystania z tych obiektów. Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Wójt, który nie przygotował i nie przedłożył Radzie Gminy projektu stosownej uchwały w tym zakresie, czym naruszono art. 15 ust. 1 pkt 6 i ust. 2 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym⁶ – str. 172 i 173 protokołu kontroli.

W trakcie czynności kontrolnych Rada Gminy podjęła w dniu 27 października 2017 r. uchwały:

⁴ rozporządzenie Ministra Finansów z dnia z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773)

⁵ ustawa z dnia 14 grudnia 1995 roku o izbach rolniczych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1079, a od dnia 23 sierpnia 2016 r. – Dz. U. z 2016 r. poz. 1315 z późn. zm.)

⁶ ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2011 r. Nr 5, poz. 13, od dnia 22 września 2015. Dz. U. z 2015 r. poz. 1440 z późn. zm.)

- Nr XXXVI/356/17 w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Postomino, udostępnionych dla operatorów i przewoźników publicznego transportu zbiorowego oraz warunków i zasady korzystania z tych przystanków
 - Nr XXXVI/357/17 w sprawie ustalenia stawek opłat za korzystanie z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Gmina Postomino.
2. Wskutek zaniechania czynności sprawdzających mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami organ podatkowy w 2015 r. ustalił wysokość łącznego zobowiązania pieniężnego, w tym w zakresie:
- a) podatku od nieruchomości stanowiących grunty pozostałe podatników (2) o pow. 2 100 m², pomimo, że z oświadczeń tych podatników wynikało, że tylko jeden z nich posiadał ww. grunty o podlegającej opodatkowaniu pow. 108 m², co spowodowało zawyżenie należnego podatku o 498,00 zł,
 - b) podatku rolnego od gruntów rolnych podatnika o pow. 6,15 ha pomimo, że z Rejestru gruntów i budynków wynikało, że podatnik posiadał grunty o podlegającej opodatkowaniu pow. 12,06 ha, co spowodowało zaniżenie należnego podatku o 588,76 zł,
 - c) podatku leśnego od gruntów o pow. 3,16 ha pomimo, że z Rejestru gruntów i budynków wynikało, że podatnik posiadał ww. grunty o podlegającej opodatkowaniu pow. 0,52 ha, wskutek czego zawyżono należny podatek o 109,00 zł, co stanowiło naruszenie art. 272 pkt 3 ustawy Ordynacja podatkowa⁷. Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponoszą Inspektorzy: ds. wymiaru podatków i opłat oraz ds. podatkowych, a z nadzoru Skarbnik – str. 76-78 protokołu kontroli.
3. Bez wezwania w latach wcześniejszych do złożenia przez podatników (9) informacji w sprawie podatków, w 2015 r. organ podatkowy ustalił wysokość należnego do zapłaty łącznego zobowiązania pieniężnego w kwocie ogółem 9 296,00 zł (w tym z tytułu: podatku rolnego – 8 753,00 zł, od nieruchomości – 39,00 zł i leśnego – 504,00 zł); przypis w tej wartości wprowadzono do ewidencji podatkowych należności Gminy. Powyższe było niezgodne odpowiednio: z art. 274a ustawy Ordynacja podatkowa oraz § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego⁸. Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponoszą Inspektorzy: ds. wymiaru podatków i opłat oraz ds. podatkowych, a z nadzoru Skarbnik – str. 78 i 79 protokołu kontroli.
4. Do dnia 15 października 2017 r. nie podjęto czynności egzekucyjnych wobec podmiotów (3) posiadających zaległości z tytułu opłaty targowej (ustalonej decyzjami Wójta) należnej za lata 2011-2015 w łącznej kwocie 61 550,00 zł, co było niezgodne z art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych. Za wskazane nieprawidłowości

⁷ ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r., poz. 749 z późn. zm., a od dnia 6 maja 2015 r. Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.)

⁸ rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 października 2010r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375)

odpowiedzialność ponoszą Inspektorzy: ds. wymiaru podatków i opłat oraz ds. podatkowych, a z nadzoru Skarbnik – str. 48-50 protokołu kontroli.

W dniu 16 października 2017 r. do ww. podmiotów skierowano upomnienia z wezwaniem do uregulowania wymienionych należności.

III. W zakresie rachunkowości

1. Obowiązującymi w badanym okresie zasadami (polityką) rachunkowości nie wskazano urzędów księgowych do ewidencji zobowiązań wymagalnych, zapewniających możliwość sporządzenia sprawozdań w zakresie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, co było sprzeczne z § 15 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego (...)⁹. Za wskazaną nieprawidłowość odpowiedzialność ponosi Wójt – str. 45 i 46 protokołu kontroli.
2. W 2016 r. ewidencję rozrachunków dotyczących wpłat na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej prowadzono na koncie 201 Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami, zamiast na koncie 229 Rozrachunki publiczno-prawne, co było sprzeczne z zasadami funkcjonowania kont określonymi w Zakładowym planie kont¹⁰. Zapisy w ewidencji odzwierciedlały jedynie część rozliczeń z ww. tytułów, tj.: z tytułu wpłat na PFRON o wartości 6 790,00 zł, zamiast 10 892,00 zł (różnica 4 102,00 zł), a z tytułu wpłat na ZIR o wartości 19 740,97 zł, zamiast 31 460,03 zł (różnica 11 719,06 zł), co świadczyło o nierzetelnym prowadzeniu ksiąg i było niezgodne z art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy o rachunkowości¹¹. Za wskazane nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Inspektor ds. finansowo-księgowych, a z nadzoru Skarbnik – str. 44-46 protokołu kontroli.

Wymienione wyżej nieprawidłowości nie wyczerpują wszystkich negatywnych ustaleń zawartych w protokole kontroli. Część z nich nie została ujęta w niniejszym wyśtaąpieniu pokontrolnym z uwagi na ich mniejszy ciężar gatunkowy.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości koniecznym jest bezwzględne przestrzeganie obowiązujących norm prawnych oraz podjęcie następujących działań:

I. W zakresie gospodarki finansowej i spraw budżetowych

1. Opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej z zachowaniem zasady realistyczności danych, dotyczących przewidywanych wielkości rozchodów na spłaty rat kredytów i pożyczek podlegających ustawowym wyłączeniom z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

⁹ rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289)

¹⁰ wprowadzonym do stosowania zarządzeniem Wójta Gminy Nr 193/10 z dnia 2 października 2010 r. w sprawie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości

¹¹ ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm., Dz. U. z 2016 r. poz. 1047)

2. Rzetelnego prezentowania zobowiązań wymagalnych oraz udzielonych innym podmiotom poręczeń i gwarancji w Rb-Z sprawozdaniach o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji.
3. Terminowego regulowania zobowiązań z tytułu wpłat na rzecz Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej.

II. W zakresie podatków i opłat

1. Egzekwowania obowiązku składania przez zobowiązane podmioty deklaracji podatkowych, zgodnie z przepisami obowiązującymi w podanym zakresie.
2. Podejmowania czynności sprawdzających w celu ustalenia stanu faktycznego będącego podstawą wyliczenia w prawidłowej wysokości należnego łącznego zobowiązania pieniężnego.

III. W zakresie rachunkowości

1. Określenia przepisami wewnętrznymi urzędzeń księgowych do ewidencji zobowiązań wymagalnych, zapewniających możliwość sporządzenia sprawozdań w zakresie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji.
2. Rzetelnego prowadzenia ewidencji rozrachunków dotyczących wpłat na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej, na kontach przewidzianych w Zakładowym planie kont.

Wyrażam przekonanie, że przeprowadzone czynności kontrolne oraz powyższe wnioski przyczynią się do poprawy gospodarowania środkami publicznymi.

Zgodnie z treścią art. 9 ust. 3 i ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Izby, za moim pośrednictwem, zastrzeżeń do wniosków pokontrolnych, dotyczących zarzutów naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie w niniejszym wystąpieniu w terminie 14 dni od daty otrzymania tego wystąpienia.

Stosownie do przepisów art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o powiadomienie Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania.

Prezes

Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Szczecinie

(-) *Bogusław Staszewski*

Do wiadomości:

Przewodniczący Rady Gminy Postomino